

Brukerutvalget sak 054-2021 Oppnevninger

Saksbehandler: Sissel Eidhammer
Dato dok: 04.05.2021
Møtedato: 12.05.2021
Vår ref: 2021/87

Vedlegg (t):

- Vedlegg 4 Forespørsel om deltakelse i arbeidsgruppe spesialisthelsetjenester til den samiske befolkning Brukerutvalg
- Vedlegg 5 Plan for arbeidsgruppe spesialisthelsetjenester til den samiske befolkning
- Vedlegg 6 Markering «Hva er viktig for deg-dagen» 2021

Innstilling til vedtak:

Brukerutvalget oppnevner brukerrepresentanter slik det fremkommer av tabell.

Bakgrunn:

Seksjonsleder for forskning, Petter Øien, deltar under bolkene som omhandler innovasjonsprosjekter for å besvare eventuelle spørsmål.

Prosjekt/utvalg	Brukerrepresentant	Kontaktperson?
Innovativ rekruttering og stabilisering av helsepersonell - helsefellesskap som samhandlingsarena. Link til prosjektsøknad: https://forskningsmidler.ihelse.net/nb-no/Soknader/Soknad/Visning/30123/2b70a0c8	Arbeidsutvalget foreslår: Paul Daljord	
RescueDoppler - en ny ultralydmetode for forbedret utfall av gjenoppliving etter hjertestans Link til prosjektsøknad: http://forskningsmidler.ihelse.net/nb-no/Soknader/Soknad/Index/30107/50d709e0	Forslag fra prosjektansvarlig: Karl Aagnes	Arbeidsutvalget foreslår: Mai Helen Walsnes
Etablering av arena for substitusjonsbehandling for opioidavhengige i Bodø, link til prosjektsøknad:	Arbeidsutvalget foreslår:	Arbeidsutvalget foreslår:

http://forskningsmidler.ihelse.net/nb-no/Soknader/Soknad/Index/30122/7c2b368d Brukerrepresentanter ønskes utnevnt av Brukerutvalget (én fra Brukerutvalget og én fra RIO)	Linn Christin Sørtorp, RIO Carl Eliassen, MARBORG	
Tidlig integrasjon av palliativ behandling av barn og unge i Nordland, link til prosjektsøknad: https://forskningsmidler.ihelse.net/nb-no/Soknader/Soknad/Visning/30131/19bd8c18	Forslag fra prosjektleder: Heidi Øyvann	Arbeidsutvalget foreslår: Gunn Strand Hutchinson
Avansert smertebehandling med metadon - Innovativ behandling av pasienter med kroniske smerter, lenke til prosjektsøknad, link til prosjektsøknad: https://forskningsmidler.ihelse.net/nb-no/Soknader/Soknad/Visning/30119/42c551f1	Forslag fra arbeidsgruppen: Grete Hatlen Hansen	Arbeidsutvalget foreslår: Carl Eliassen
Self-sustaining speculum (SSS) and prefilled induction catheter (PIC) - Dette innovasjonsprosjektet innebærer utvikling av nytt og forbedret utstyr til bruk ved induksjon av fødsel. Prosjektet innebærer patentering, utvikling av prototype og utprøving av denne. Målet er å forenkle innleggelsen av ballongkatetret og dermed øke sannsynligheten for en vellykket induksjon og en bedre fødselsopplevelse for gravide, link til prosjektsøknad: https://forskningsmidler.ihelse.net/nb-no/Soknader/Soknad/Visning/30141/7c323e36	Forslag fra prosjektansvarlig: Line Mathilde Karlsen	Arbeidsutvalget foreslår: Gunn Strand Hutchinson
Video directly observed therapy (VDOT) – bruk av videosamtale i behandling av tuberkulose -pasienter i Nordland, link til forskningsprosjektet: https://forskningsmidler.ihelse.net/nb-no/Soknader/Soknad/Visning/30148/1f822eaf	Forslag fra prosjektansvarlig: Medhane Mezgebe Tsegay	Arbeidsutvalget foreslår: Ivar Martin Nordgård
Representanter til arbeidsgruppe for å følge opp strategien spesialisthelsetjenester til den samiske befolkning	En representant Brukerutvalget: Ole-Henrik Bjørkmo Lifjell En representant Ungdomsrådet: Susanne Regine Inga	
«Hva er viktig for deg dagen?» 2021, 9. juni.	Stands selve dagen. Markering ved de fire lokasjoner, i tidsrommet 12:00 til 14:00, 9. juni: 1. Lofoten: Ivar Martin Nordgård 2. Vesterålen: Mai Helen Walsnes 3. Rønvik: 4. Sentrum: Marie Dahlskjær	

Forespørsel om deltakelse i arbeidsgruppe spesialisthelsetjenester for den samiske befolkning

Bakgrunn

13. januar fikk helse- og omsorgsminister Bent Høie overrakt en strategi for spesialisthelsetjenester til den samiske befolkning. Strategien er vedtatt av alle de fire helseregionene i Norge (de regionale helseforetakene), og overrekkelsen til Bent Høie markerte betydningen og forpliktelsen for å iverksette strategien, [lenke her](#). Helse Nord RHF har nedsatt en arbeidsgruppe som skal utarbeide en plan over hvilke tiltak som må igangsettes for å øke kvalitet og kompetanse i henhold til strategidokumentet.

Arbeidsgruppe

Det skal nå nedsettes en **arbeidsgruppe** som oppgave å komme med **innspill til hvilke tiltak som kan bidra til å sikre at samiske pasienter får et spesialisthelsetjenestetilbud tilpasset samisk språk og kultur ved Nordlandssykehuset.**

Arbeidsgruppen skal utarbeide en tiltaksplan, med korte og langsiktige mål. De tiltak som arbeidsgruppen skal jobbe ut fra er nedfelt i strategidokumentets mandat og disse vil medlemmene i Nordlandssykehusets arbeidsgruppe bli gjort kjent med når gruppen er etablert. Du kan også lese det i strategiplanen ([side 47 til 49](#))

Arbeidets omfang

Arbeidsgruppens medlemmer skal bidra med innspill og idéer til tiltak for å styrke tjenestene til den samiske befolkning i NLSH. Arbeidsformen vil i hovedsak være møter hvor det enkelte medlem kan komme med innspill til kortsiktige og langsiktige tiltak. Totalt planlegges det 5 møter i prosjektgruppen. Møtene vil foregå i mai og juni, og august, ved behov. Prosjektet skal være avsluttet den 20. august.

Brukerrepresentasjon

Det er ønskelig at det oppnevnes en brukerrepresentant fra Brukerutvalget og Ungdomsrådet som har erfaring med tematikken.

Kontaktperson: Sissel Eidhammer, Rådgiver Fagavdelingen Nordlandssykehuset
E-post: sissel.eidhammer@nordlandssykehuset.no
Telefon: 924 89 015

Spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen

Arbeidsgruppe NLSH

1. Møteplan
2. Anbefalte tiltak i strategidokumentet s. 47 - 49
3. Utvalgte tiltak

Møteplan	Sted/tid	Mål
Oppstart dato: 4. mai kl. 13:00 til 14:00	Whereby	Bli kjent, informasjon om arbeidet. Sette opp en møteplan.
Møte 2 /mai		Drøfte de ulike anbefalte tiltakene.
Møte 3 /mai		
Møte 4 / juni		
Møte 5 / juni		Tiltaksplan gjøres klar

Anbefalte tiltak – strategidokumentet side 47 - 49

Anbefalte tiltak	Hva gjør NLSH i dag?	Samarbeidspartnere	Kostnad/ressursbruk	Vurdering (skal vi prioritere dette?)	Dato for iverksetting
<p>1. Rekruttering og stabilisering Utvikle og iverksette strategier for å rekruttere og beholde ansatte med samisk språk og kulturkompetanse gjennom å:</p> <ul style="list-style-type: none"> • etterspørre samisk språk- og kulturkunnskap i utlysningstekster for å rekruttere flere samisk helsepersonell inn i HF-ene. • legge til rette for at helsepersonell i både grunn- og videreutdanninger tilbys praksis på Sámi klinihkka. • kvotere samer inn på helsefagutdanninger. • - tilby lønnstillegg for samisktalende helsepersonell. - øremerke utdanningsstillinger for samisk helsepersonell. - lage ordninger for leger, psykologer og sykepleiere i spesialisering som sikrer rask fullføring av spesialiteten. 					

<p>2. Kompetanse Sikre at klinisk personell i alle helseforetak har en grunnkompetanse i samisk språk- og kulturforståelse gjennom å:</p> <ul style="list-style-type: none"> • etablere systemer for opplæring i samisk språk og kultur på alle nivå i spesialisthelsetjenesten, f.eks. gjennom kurs og fagdager, lederprogram, kurs for nyansatte og internundervisning. • utvikle obligatoriske e-læringsprogram som omhandler samisk språk og kultur i kompetansemodulen til helsepersonell. 					
<p>3. Videokonsultasjon Tilby konsultasjoner via video fra Sámi klinihkka eller andre virksomheter.</p>					
<p>4. Nye stillinger Opprette egne stillinger eller kombinasjonsstillinger for arbeid med samisk helse, for eksempel gjennom samiske helseteam.</p>					
<p>5. Fagnettverk Opprette regionale og lokale samiske fagnettverk, for eksempel etablere ressursgrupper internt i helseforetakene som har kompetanse</p>					

<p>på samisk språk og kultur. Gruppene vil kunne være en ressurs for samiske pasienter og ansatte i helseforetaket.</p>					
<p>6. Oversettelser Utvikle, oversette og tilpasse informasjonsmateriell på alle samiske språk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informasjon om pasientrettigheter, behandlingstilbud og annet. • All pasientrettet informasjon på helsenorge.no bør finnes på samisk. • - Utarbeide informasjons- og undervisningsopplegg tilpasset samiske barn og unge, blant annet om tema kropp, seksuell helse, psykisk helse og vold. 					
<p>7. E-helse Kvalitetssikre verktøy for utredning, behandling og opplæring tilpasset den samiske befolkningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide og tilpasse utredningsverktøy og behandlingsmanualer. • Implementere Kulturformuleringsintervjuet (KFI) tilpasset samisk språk 					

<p>og kultur i alle landets helseforetak.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tilpasse selvmordsforebyggende kurs til samisk språk og kultur. 					
<p>8. Psykiatri. De nasjonale handlingsplanene mot vold og overgrep må styrke og sikre et likeverdig og kultursensitivt behandlingstilbud for samiske pasienter og deres pårørende som har vært utsatt for vold og seksuelle overgrep. Samarbeidet mellom spesialisthelsetjenesten, kommunehelsetjenesten og ideelle organisasjoner som jobber med voldsutsatte samer bør styrkes.</p>					
<p>9. Implementere «Plan for selvmordsforebygging blant samer i Norge, Sverige og Finland». Et likeverdig og kultursensitivt behandlingstilbud/oppfølging overfor samiske etterlatte ved selvmord må sikres og styrkes.</p>					
<p>10. Lærings – og mestringstilbud på samisk. Tilrettelegge språklig og kulturelt gruppebaserte lærings- og mestringstilbud til samiske pasienter med langvarige og/eller tilbakevendende</p>					

<p>helseproblemer. Kursene bør utvikles innenfor alle tre språkområdene og i samarbeid med lokale HF. Arbeidet bør koordineres av FoU-avdelingen på Sámi klinihkka.</p>					
<p>11. Synliggjøre samisk språk og kultur ved alle landets helseforetak, for eksempel gjennom å tilby samiske aviser, bøker, skilt og leker, kunst. Alle helseforetak må markere samenes nasjonaldag 6. februar.</p>					
<p>12. Etablere et samisk møtested for samiske pasienter, pårørende og ansatte der det er naturlig* * Et samisk møtested: For samiske pasienter og pårørende kan det være positivt med et treffpunkt på de store sykehus som for eksempel NLSH, Finnmarkssykehuset Hammerfest, Nordlandssykehuset, St Olavs hospital og Rikshospitalet. Det kan være med på å gi en trygghet for samiske pasienter å ha et sted der de kan treffe andre samer og samisk helsepersonell. Dette kan være et rom, som gjenspeiler samisk kultur, som bilder, aviser, musikk og informasjonsmateriell. Her kan det også være tilknyttet samisk helsepersonell, som pasienter kan treffe eller kontakte. Et samisk rom kan også ses i sammenheng med samisk helseteam.</p>					

<p>13. Sørge for at oppmerksomheten på tilbudet til samiske pasienter er beskrevet i forpliktende avtaler mellom kommuner og spesialisthelsetjeneste.</p> <p>Det samiske perspektivet må omtales og tiltak beskrives i utviklingen av helsefellesskapene, i tjenesteavtaler og i samarbeidsavtaler.</p>					
<p>14. Sikre at fagrådgiverstillinger i helseforetakene og i alle regionale helseforetak har spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen som beskrevet ansvarsområde.</p>					

Tiltaksplan

Nr.	Utvalgte tiltak - I prioritert rekkefølge	Samarbeidspartnere	Kostnad/ressursbruk	Ansvar	Dato Iverksetting
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

Markering «Hva er viktig for deg-dagen» 2021

«Hva er viktig for deg?» eller «What matters to you?» har blitt en internasjonal bevegelse. Initiativet startet i 2014, gjennom *Gode pasientforløps læringsnettverk*, en satsning som gjennomføres av Kommunenes Sentralforbund (KS) i samarbeid med Folkehelseinstituttet (FHI). Retningsendringen fra å spørre «hva er i veien med deg?» til å spørre «hva er viktig for deg?» gir rom for å innta brukerens perspektiv.

Hva er hensikten med å stille spørsmålet "Hva er viktig for deg?"

- Å rette oppmerksomheten mot hele pasienten. Det er ikke bare sykdom som betyr noe i et pasientforløp – like viktig er funksjonen og de sosiale forholdene
- Å ha respekt for at alle er "sjef i eget liv". En god relasjon og en bevissthet rundt pasientens egen oppfattelse og forståelse av situasjonen er en forutsetning for en god dialog.
- At helsepersonell må kombinere sitt fagområde med pasientens egen kontekst – dette må veves sammen
- At helsepersonell har gode spørsmål som får fram pasientens perspektiv og kan handle ut fra pasientens ståsted
- Å styrke oppmerksomheten på det som fremmer bedre helse

1. **Når:** 09. juni 2021 markeres "Hva er viktig for deg? - dagen.
2. **Hva:** På denne dagen oppfordres alle ansatte trene på å på å spørre pasienter og pårørende "Hva er viktig for deg?".
3. **Målgruppe:** Klinikkene/helsepersonell.
4. **Målet:** Å spørre «Hva er viktig for deg?» gir rom for å innta personens perspektiv.
5. **Ressurser/materiell:** [Her](#).

I FORKANT

- Innlegg i SOME/internt i forkant av dagen for å skape engasjement rundt tematikken. Vi bruker «egne» ansatte som deler erfaringer/tanker til inspirasjon. «Hva er viktig for deg» blir den røde tråden.

På slutten av alle innlegg: Ønsker din avdeling å markere «Hva er viktig for deg dagen», 09. juni på din enhet? Eksempler på dette kan være at tematikken tas opp på temamøter, opphenging av plakater, mm. Ta kontakt med koordinator Sissel Eidhammer på sissel.eidhammer@nordlandssykehuset.no.

Innlegg ved:

1. Eva Remnes

Første innlegg – litt om bakgrunnen for dagen/hvordan det jobbes aktivt med dette på kir. Klinikk – til inspirasjon. Her legges også Questbacken ut (se lenger ned).

2. Bente Sæter

Helhetlig tilnærming – pasient og pårørende.

3. Ingeborg Overvoll

Ingeborg – sykehusprest med interesse for feltet.

4. Erik Oftstad

Hvordan ta imot svaret på spørsmålet? Har vært engasjert i arbeidet tidligere år.

5. Linda Djupos

Har akkurat gjennomført, eller driver fortsatt med, et pasientsikkerhetstiltak rundt pasienter med KOLS.

6. Direktør/ledelse

Dagen før selve dagen

7. Brukerutvalg/Ungdomsråd

8. Seksjon for pasientsikkerhet?

- **Questback i forkant blant ansatte:**

Hva tenker du er viktig for dine pasienter/pårørende?

Dette sammenlignes med svarene som fremkommer på selve dagen.

- **Internundervisning for arbeidsgruppen:**

Anders Vege, ildsjel på feltet, inviteres til å holde et innlegg for arbeidsgruppen og personene som skal delta på stand, ca. en måned før selve dagen.

PÅ SELVE DAGEN

1. Stands selve dagen

Markering ved de fire lokasjoner, i tidsrommet 12:00 til 14:00.

1. Lofoten
2. Vesterålen
3. Rønvik
4. Sentrum

Standen inneholder: Informasjonsmateriell, QR-kode til Questback med spørsmålet «Hva er viktig for deg?». Representant lærings- og mestringssenteret, Brukerutvalg/Ungdomsråd, rep. fra klinikk.

2. Synlighet ansatte

Ansatte kan hente buttons ved klesstasjon samme morgen.

3. Questback

Questback med QR-kode - Questback deles i SOME og på stand. Spørsmålet som stilles er «Hva er viktig for deg?».

4. Innlegg i sosiale medier

Flere innlegg på selve dagen - *Statements*

5. Aktivitet på enhet

Ulike aktiviteter for å løfte fokus på den enkelte enhet/avdeling. Kan være alt fra at alle ansatte bruker buttons/klistremerke/tema morgenmøte mm.

6. Bilder

Bilder som deles på skjermer osv. på selve dagen. [Materiell mm. her.](#)

I ETTERKANT

- Ordsky som deles i sosiale medier
- Konkrete tilbakemeldinger sendes til den aktuelle klinikk/enhet
- Svarene samles – presenteres for ledergruppen
- Innlegg i etterkant av dagen

